

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 24 Aprilie st. v.

Sînt multe cestiunile, în care cetățenii nostri maghiari stăruie asupra unor vederi, care-i izolează față cu întreaga monarhie. Nu e însă dintre toate aceste nici una, în care discuțiunea se fie atât de imposibilă ca în cestiunea puterii armate.

Armata monarhiei, cătanele împărătesci, oastea austriacă e una din cele mai vechi oștiri în Europa, și îndeosebi pentru noi oștirea aceasta are cele mai frumoase și mai binecuvîntate tradițiuni.

Aceasta e, înainte de toate, oștirea, care sub conducerea unui mare căpitan, Prințul Eugen de Savoia, a înfrînt puterea semilunei în bătălia dela Zenta și a scăpat țările coroanei de sub nesuferita domnie a Turcilor.

Sub scutul aceleiași oștiri s'au organizat și populat țările coroanei ungare, timp de aproape două sute de ani.

Aceasta e oștirea, care și-a vîrsat sîngele în războaiele, pe care le-am avut în timpul acesta cu Turcii, cu Francezii și cu toți cei-ce voiau să slăbească organizațiunea socială întemeiată de monarhia noastră.

Aceasta e oștirea, care a menținut timp de două sute de ani ordinea între noi popoarele ce constituiesc monarhia, oștirea, care nu ne-a lăsat să ne stîrpinim unii pe alții în nisele lupte, care, după-ace vom fi ajuns la un mai înalt grad de dezvoltare, nu vor mai fi cu puțință.

Dar' aceasta e mai presus de toate armata noastră, oștirea, — în care timp de două sute de ani au luptat părinții, bunii și străbunii nostri.

Sînt dar' pe cât numai se poate de firești simpatiile, cu care întîmpinăm cu toții această armată, care și astăzi ne apără și susține și se compune și astăzi din fiii și frații nostri.

Îndeosebi noi, popoarele dela hotarele orientale ale monarhiei, anume Românii și Sîrbii, avem chiar motive parti-

culare de a ne însuși pentru armata împărătească. Sîntem numai fracțiuni din nisele popoare, care dincolo, preste hotare, s'au organizat în state independente, care sînt firescile noastre centre de cultură. Această organizare s'a început și s'a sevrîșit sub scutul armatei noastre împărătesci. N'ar fi astăzi la Iași și la București centre de cultură neolatină, dacă Austria n'ar fi avut cuvinte foarte puternice de a pune stavilă înfrîurii muscălesci asupra țărilor dela grile Dunării, n'ar exista state independente la hotarele orientale ale monarhiei, dacă Austria n'ar fi avut o armată, prin care îi putea opri pe Muscali în mersul lor spre Dunăre și spre Constantinopol. — Și viitorul va dovedi, că bune au fost prevederile oamenilor de stat, care au ajutat pe popoarele din Orient în lucrarea lor de organizare, și că numai așa se putea pune odată pentru totdeauna capăt aspirațiunilor muscălesci asupra Peninsulei-Balkanice, numai așa se putea înlătura primejdia, ce ne amenința pe toți din Meadă-noapte.

Tochmai de aceea însă Maghiarii au și ei destule cuvinte, chiar foarte puternice cuvinte de a se uni cu noi în ceea-ce privesc simpatiile pentru armata împărătească. Ce-i drept, noi Românii am fost și tot mai sîntem încă în prima linie amenințați, dar' nu mai puțin e amenințată națiunea maghiară, și nimeni nu are mai mult ca națiunea maghiară cuvinte de a se bucura de creșterea puterii de rezistență a neamului românesc, nimeni mai mult ca ei nu i-se cuvine a fi recunoscători pentru meritele, pe care și-le-a cîștigat Austria pentru dezvoltarea poporului român.

Din nenorocire însă Maghiarii au tradițiuni anti-austriace. Timp de secole ei s'au luptat contra armatei împărătesci, și chiar atunci, când oștirile împărătesci se luptau pentru desrobirea țărilor coroanei ungare, eroul național al Maghiarilor, Rákoczy, se afla cu „floarea națiunii” în tabăra Turcilor, chiar atunci, când oștirile turcesci au fost înfrînte la Zenta, un

alt erou național, Tökölly, lupta dimpreună cu partizanii sei în rînd cu Turcii și se născu să rescoale Ardealul, încât a trebuit să se stipuleze în tratatul dela Carloveș într'un anume punct persecutarea „rebelilor”. Tradițiunile aceste s'au păstrat și ne-au dus la revoluțiunea dela 1848, la Legiunile Garibaldiene, la unelirile ce s'au făcut în ajunul războiului dela 1866 în țările române, în Franța, în Italia și în Prusia. Sînt dar' în trecut, ba trăiesc chiar și azi mulți Maghiari, care s'ar pune oare-cum în contradicție cu ei înșiși, dacă ar arăta simpatii către armata austriacă.

Nici că se cuvine să li se ceară aceasta. Li se poate însă cere cu tot dreptul, ca să se lapede de tradițiunile națiunii lor, care astăzi nu mai au nici un înțeles binecuvîntat, să curme lupta contra armatei ori cel puțin să nu le impute celorlalți simpatiile către armata monarhiei drept o tradare față cu „patria”.

La încheierea pactului dualist li s'au făcut Maghiarilor multe concesiuni, după părerea noastră chiar prea multe; în schimb însă au trebuit să facă și ei concesiuni, și una din aceste a fost, ca să renunțe la tradițiunile lor anti-austriace și să curme lupta contra armatei austriace, care astăzi e armată comună, din care face parte și honveđimea și vor face parte și gloatele.

Cu toate aceste chiar astăzi după douăzeci de ani unul din cele mai de căpetenie organe de publicitate maghiare, „Egyetértés”, lovesce cu cea mai nesfîșită insolență pe un general al nostru, pentru-că a făcut apel la ofițerii armatei în cestiunea statuei lui Radetzky. Pentru „Egyetértés” armata de astăzi nu e tot armata ce existase înainte de 1867, și Radetzky nu e unul dintre marii căpitani ai nostri, ci un străin, cum ar fi abunăoară pentru armata comună rebelii Bem ori Dembinski.

În fața unei asemenea aberațiuni ori-și-ce discuțiune e cel puțin ridicolă, și

trebuie numai să exprimăm cea mai adîncă a noastră mîhnire, că în Ungaria se pot tipări asemenea vorbe, care nu pot decît să contribuie la amărăciunea și altfel destul de mare, de care e cuprinsă majoritatea țărilor.

Nici că am luat dar' atunci notiță despre cele emise în „Egyetértés”.

Am luat acum, după-ace Maiestatea Sa Preaînduratul nostru Monarch a creșut de cuviință să aproabe hotărîrea Archiducelui Albrecht de a primi protectoratul și conducerea întregii întreprinderi.

Atît e destul deocamdată.

Revistă politică.

Sibiu, 24 Aprilie st. v.

Proiectul de lege pentru gloate precum s'a anunțat, e în desbatere în casa deputaților din Budapesta. Am adus în scurt motivarea referentului Mûnich. După referent a luat cuvîntul Bar. Fejerváry, ministru de honveđi: Declară că s'a născut a expune în raportul de motivare precît se poate de clar starea puterii noastre armate în comparație cu celelalte state ale Europei, întărind această motivare cu date, arătînd scopul proiectului de lege din desbatere, precum și a indica modul cum s'ar ajunge acest scop. Dacă se va lua în considerațiune ceea-ce s'a spus în raport și poziția geografică a monarhiei austro-ungare și se vor trage din aceasta consecuențele, atunci e imposibil a nu recunoaște necesitatea dezvoltării puterii noastre armate. În timpurile de mai nainte războaiele se purtau cu armate mici (?), timpul nostru cere însă dezvoltarea puterii armate. Puterea poporului trebuie dezvoltată de timpuriu și încă în stare de pace, deoarece organizațiunile în timpul suprem sînt împreunate cu greutăți și nu pot fi nice-cînd desvîrșite. Pentru a asigura prin urmare interesele noastre pentru toate eventualitățile, trebuie să ținem și noi pas cu cerințele timpului. Ori cu cîte greutăți și jertfe e împreunată executarea unei astfel de legi, trebuie să accentuez totuși, că consecuențele nepregătirii ar pute fi cu mult mai grele și mai neîndurate. La organizarea puterii noastre armate trebuie să luăm ca basă eventualita-

Foiața „Tribunei”.

Strigoaica.

Din fantasiile lui Nicolae Gogol.

(Urmare.)

„Era destul să se uite domnișoara la el, — urmă Spiridon, — pentru-ca să-i scape frîul din mîna, să strige în loc de Rasboi pe Brovco, să șovăie și numai bunul Dumnezeu mai scie cîte de toate. . . . Într'una din zile, precînd el înșela calul, vine domnișoara la el în grajd. „Audi Michită, — îi dice ea, — aș dori să pun piciorul meu pe tine.” El, zăpăcitul, era încîntat de asta și îi dîse: „Nu numai piciorușul, ci chiar trupul întreg îți-l port cu drag.” Domnișoara își ridică piciorușul și el se cuprînsese de un fel de amețeală, cînd îl vădî așa frumusele cum era, își plecă gîtul, prostul de el, apucă picioarele ei amîndouă și începî să alerge ca un cal preste cîmp. Unde se vor fi dus, asta nu putea s'o spună nici el; destul că s'a întors mai mult mort ca viu acasă, și de aici înainte a slăbit mereu, încît s'a făcut în cele din urmă mai slab ca o aschie. Într'una din zile, căutîndu-l în grajd, au găsit în locul lui un pumn de cenușă și un vas gol: arsesese așa el de el. Un lucru însă pot să vă spun: vîndător ca el nu mai era în lumea asta.”

Încheiîndu-și Spiridon povestea, începîră cu toții să laude pe întrecute virtuțile vîndătorului de odinioară.

„Ai auzit ceva despre Sepeiha?” — întrebă Doros întorcîndu-se spre Toma.

„Nu!”

„Haha! — Poftim, acum se vede că puțin, în adevăr puțin învîțați voi acolo în seminarul vostru. Ascultă numai. E aici în satul nostru un Cazac, care se numește Șeptun, un adevărat Cazac! Ce-i drept, îi place așa din cînd în cînd să fure ori să mință fără de nici un cuvînt, — e însă un adevărat Cazac. Coliba lui nu e departe de aici. Într'o seară, tocmai pe timpul acesta, Șeptun și nevastă-sa, făcîndu-și trebile zilei, s'au așezat la odihnă, și fiindcă era timp frumos, Sepeiha s'a culcat în curte, ear' Șeptun în casă și anume pe laiță, — adevărat nu! — Sepeiha s'a culcat în casă, pe laiță, și Șeptun afară. . . .”

„Nu-i așa! Sepeiha nu s'a culcat pe laiță, ci pe jos!” — grăi o bătrână, care stetea răzîmată de uschiul uși.

Doros se uită odată la ea, apoi la pămînt, apoi ear' la ea și ear' la pămînt.

„Dacă aici în vederea tuturor ți-aș rumpe haina de pe trup”, — grăi el după o pauză, — „cred că n'ar fi lucru bun.”

Aceste cuvinte nu rămaseră fără de efect: bătrîna nu-l mai întrerupse, ci tăcu frumusele.

Doros urmă:

„În leagănul ce se afla în mijlocul casei dormia un copil de un an. Nu știu, dacă era băiat ori fată. Destul că Sepeiha, culcîndu-se, auzi la ușă un căne, care șgăria și urla într'una, de-ți venia să fugi în lume. Ea se temea, fiindcă femeile sînt de felul lor atît de proaste, încît le-ar cuprinde groaza, dacă pe întunec le-ai scoate limba de după ușă.

„Ea se gîndi cu toate acestea, că ar fi bine să-i dea cînelui una preste bot, ca să-i piară pofta de a mai urla. Ea luă dar' cleștele de foc și deschise ușa. Abia se crepă însă ușa, și cănele se și vîrî printre picioarele ei și se repezi spre leagăn. Și acum se trezi Sepeiha, că nu era un căne, ci domnișoara așa cum o scia, — asta n'ar fi fost nimic: vorba era, că era cu totul albastră și ochii îi străluciau ca doi cărbuni aprinși. Ea apucă copilul, îl mușcă de gît și începî să-i sugă sîngele. Sepeiha strigă din toate puterile: „Sărmanul meu copil!” și fugi din casă. Se pomenesc însă, că ușa casei e în-cuiată; fugi dar' în pod și cade jos tremurînd în tot trupul. Preste puțin domnișoara se urcă la ea, năvălesc asupra ei și o mușcă și pe ea de gît. Dîna următoare Șeptun își găsesce nevasta în pod, prăpădită ca vai de ea, încît a mai trăit o zi, apoi a murit năroada de ea. Asemenea lucruri se petrec pe aici pe la noi! Ori cît de boeresce s'ar fi îmbrăcînd cineva, asta nu-l ajută: strigoaica rămîne strigoaică.”

Povestindu-le aceste, Doros se uită satisfăcut împregiurul seu și își scutură pipa, ca să și-o umplă din nou. Povestea despre „Strigoaică” făcuse asupra tuturor o adîncă impresiune, și fiesc-care scia să mai spună cîte ceva despre ea. Unul o văduse venind la el în chipul unui porșor de fîn, aproape și tot mai aproape până la ușa casei; dela celalalt furase căciula ori pipa; câtorva fete din sat le tăiasse chica, ear' altora le sorbise sîngele.

Într'un tîrziu băgară și ei de seamă, că prea stau mult de vorbă, căci afară se înop-

tase de tot. Își căutară dar' cu toții cîte un culcuș, unul în cuhnă, altul în șopru ori poate chiar și în mijlocul curții.

„Ei, domnule Toma, acum va fi timpul să mergem și noi la răposata”, — grăi Cazacul cel cărunt, întorcîndu-se spre filosoful nostru, apoi se duseră la biserică toți patru, adevărat Spiridon, Doros, Cazacul bătrîn și filosoful, gonind merou cu biciurile lor cîinii, ce se luau după dinșii dealungul uliții, apucînd în rîutatea lor bețele cu dinții.

Filosoful se pregătise, ce-i drept, și beuse cu cîteva pahare de rachiu mai mult, ca să și întărească inima; cu toate acestea era cuprins de un fel de groază, care creștea mereu, cu cît se apropiu de biserica luminată de făclilele cele multe. Istoriile și întîmplările ne mai pomenite, pe care le auzise, făcuseră o impresiune adîncă asupra închipuirii lui. Întunecimea dealungul gardurilor din ce în ce dispărî și ulița se făcu tot mai largă. În cele din urmă sosirî în curtea cea mică ce se afla în fața bisericii; în dosul ei nu se mai afla nici un copac, și departe — departe în fața lor se întindeau numai țărîni și fînațe deșerte. Cei trei Cazaci urcară dimpreună cu Toma scările și intrară în biserică.

Aici apoi îi doriră noroc bun la treaba, pe care avea să o facă, îl părăsiră și încuiară ușa, precum le poruncise stăpînul lor.

Filosoful rămase singur.

(Va urma.)

tea unui războiu mare. Ministrul constată apoi, că decâte-ori patria noastră a fost cercată de lovitură din afară, — după cum dovedește istoria, ele au fost cauzate totdeauna de lipsa de pregătire. Ați s'au prezentat dietelor din amândouă părțile monarhiei proiectele privitoare la noua transacție economică. Am comunicat la timpul său, că în ședințele delegațiilor austriaci și ungari s'au fost ivit diferențe mari cu privire la câteva puncte din transacție. Aceste diferențe au fost în sfârșit aplanate în câteva ședințe, la care a luat parte și Maiestatea Sa. Scirile ce ne sosesc din Budapesta, dovedesc, că guvernul ungar se teme de dificultăți ulterioare în dietă; aceasta se adevărează mai ales din accentuarea dorinței, de a termina și rezolva această chestiune cât de curând, pentru-ca să se evite denunțarea transacției vamale și comerciale, care expiră la sfârșitul anului curent.

În locul răposatului ministru de justiție Pauler, se spune că s'a oferit portofoliul de justiție vice-preșidentului dela Curie, lui Nicolau Szabó. Ofertul i-s'ar fi făcut chiar și în mod oficial, dar' imbiatul nu a răspuns până acum.

Cestiunea grecească nu se va rezolva cu ușurătate, care s'a crezut în urma intervenției amicale din partea Franciei. La 3 l. c. n. a expirat termenul pentru răspuns din partea Greciei, dar' până acum nu a sosit nici o scire, că guvernul grecese ar fi răspuns. Telegrama ce am primit-o ieri din Atena desminte fama, că ambasadorii puterilor ar fi hotărât să părăsească Atena; se pare că Europa nu e dispusă a renunța la o rezolvare pacifică a conflictului turco-grecese, deoarece ce un eventual războiu turco-grecese ar aduce cu sine complicațiuni generale în Peninsula-Balcanică și prelungea toată alianța de pace a celor trei împărați, după-cum am vădit din comentariile făcute asupra vizitei Țarului în Livadia, Rusia nu oferă garanțe destule privitor la sinceritatea sa în susținerea păcii orientale. Speranța în rezolvarea pacifică a conflictului turco-grecese perde și mai mult, vedând scirile despre continuarea înarmării. Flota puterilor s'a întărit cu douăzeci și trei de corăbii de războiu, ear' guvernul turcesc a adresat reprezentanților turcesci din străinătate un cercular, în care le notifică, că puterea armată turcească la granițele Greciei e completată.

Sinodul arhiepiscopesc din Sibiu.

Raport special al „Tribunei”.

Ședința II dela 22 Aprilie st. v. (4 Maiu n.).

Ședința se deschide la 9 oare înainte de amiază.

După autenticarea protocolului din ședința din urmă, președintele prezintă cererile de concediu ale domnilor deputați Ioan cav. de Pușcariu, Ioan Gall, Ioan Rațiu și Ioachim Fulea. Concediile se acordă.

Se prezintă mai departe rapoarte speciale ale consistoriului și mai multe petițiuni, care se predau respectivelor comisiuni.

Fiind la ordinea zilei referada comisiunii verificatoare, raportul aceleia deputat Eugen Brote raportează despre actul alegerii de deputat sinodal mirean în cercul electoral XV (Târnava) devenit vacant prin moartea deputatului sinodal Anania Trombiș și în numele comisiunii propune: ca alesul deputat mirean în cercul electoral al XV (Târnava) Dr. Ioan Crișian, profesor seminarial în Sibiu să se verifice, și fiindcă din actele electorale se vede, că instrucțiunile emise de consistor pentru alegerea deputaților sinodali nu s'au observat pe deplin și că din această neobservare au urmat unele iregularități, care altcum nu alterează rezultatul, actele se se transpună consistoriului spre revizuire.

Se primesce, și deputatul Dr. Ioan Crișian se declară de verificat, ear' actele electorale se transpun consistoriului spre revizuire în sensul concluderii sinodal nr. 64 din 1885.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiunii organizatoare.

Referentul acesteia deputatul Dr. Ioan Crișian vine a refera asupra raportului general al consistoriului arhiepiscopesc din 8 Aprilie a. c. nr. 2244 plen. despre activitatea sa în ședințe plenare în decursul anului 1885, și propune în numele comisiunii, ca acela să se iee drept basă pentru desbaterea specială.

Propunerea se primesce și raportul consistoriului se aclude la protocol.

În desbaterea specială asupra raportului consistoriului din ședința plenară la propunerea comisiunii

Se iau spre știință datele cuprinse în introducerea raportului și se dă expresiune regretului pentru pierderea celor doi asesori consistoriali: Visarion Roman și Anania Trombiș, hotărându-se punerea la cale a alegerii altor doi asesori consistoriali, unul în senatul episcopesc și altul în cel scolar.

La propunerea comisiunii punctul I din raportul general al consistoriului cu privire la întregirea protopresbiteratelor

Se ia spre știință.

Punctul II din acest raport în privința reconstituirii protopresbiteratelor și a parohiilor se ia spre știință și consistorul se îndrumă a pași cu energie față cu organele subalterne, care nu-și împlinesc datoritățile.

Punctul III din raportul general al consistoriului cu privire la obiectele, despre care se promite a se așterne rapoarte separate

Se ia spre știință.

Hârtia consistoriului arhiepiscopesc ddo 6 Maiu 1885 Nr. 2394 plen., prin care se notifică sinodului decedarea asessorului consistorial în senatul episcopesc Visarion Roman, urmată la 29 Aprilie (11 Maiu) 1885

E rezolvită la alt număr protocolar.

Tot comisiunea organizatoare prin raportul său, deputatul Dr. Ioan Crișian, raportează asupra hârtiei consistoriului arhiepiscopesc din 19 Aprilie a. c. Nr. 1705 plen., prin care se așterne spre aprobare următorul „normativ pentru statuirea diurnei și a cheltuielilor de călătorie în excursiuni consistoriale”:

1. Asesorilor consistoriali, care locuiesc în Sibiu, nu le compete diurne pentru participarea lor la ședințe.

2. Asesorii consistoriali, care locuiesc afară de Sibiu, primesc atât pentru participarea lor la ședințe consistoriale, cât și pentru exmisiuni consistoriale diurne și cheltuieli de călătorie în următoarele cazuri:

a) când sunt anume invitați la ședințe cu speciala îndiguitare a necesității de a se înfișa; b) când vor fi exmiși în comisiune afară de comuna unde locuiesc.

3. Asesorii consistoriali cu locuința în Sibiu și alți funcționari bisericesci primesc diurne și cheltuieli de călătorie în următoarele cazuri de exmisiuni consistoriale:

4. Diurnul se computează dela ziua plecării până la ziua reîntoarcerii inclusive.

5. Cheltuielile de călătorie se computează după kilometru pe linia cea mai scurtă de comunicație; unde nu este comunicație computabilă după kilometru, se computează cheltuielile efective.

6. Sub alte titluri, ca cele indicate la punctul 4 și 5, nu se pot computa cheltuieli la comisiuni consistoriale.

7. Diurnul se statorește pentru asesorii consistoriali onorari și fiscal cu 5 fl., pentru cei salariați cu 4 fl. și pentru alți funcționari bisericesci cu 3 fl., ear' cheltuielile de călătorie cu 7 cr. pentru kilometru.

8. Pentru exmisiuni îndepărtate, afară de teritoriul arhiepiscopesc și în capitale diurnul se măsura deosebi pentru fiecare cas, și exmișilor li-se notifică prin mandatul exmisiunii diurnul statitor.

Se primesce de basă pentru desbaterea specială.

Trecându-se la desbaterea specială se desvoaltă o desbatere vieaie deamă de un obiect mai important și comisiunea organizatoare propune, a se primi punctele 1 și 2 din normativ.

Deputatul Partenie Cosma propune următoarea stilisare a acestor puncte:

„Diurne pentru participarea la ședințele consistoriale și cheltuieli de călătorie la aceste compet numai asessorilor consistoriali, cari locuiesc afară de Sibiu, și și acestora numai în cazul, când sunt anume invitați la ședințe cu speciala îndiguitare a necesității de a se înfișa.”

Deputatul Ilariu Duvlea propune următoarea stilisare a acestui punct:

„Diurne și cheltuieli de călătorie le compete acelor asesori consistoriali și altor funcționari bisericesci, cari în urma unei însărcinări sau convocări au întreprins o funcțiune afară de locul unde locuiesc.

Punându-se propunerile la vot:

Se primesce propunerea deputatului Partenie Cosma.

La propunerea comisiunii punctul 2 din normativ

Se primesce în următoarea stilisare: „În cazuri de exmisiuni consistoriale primesc diurn și cheltuieli de călătorie toți asesorii consistoriali, atât cei cu locuința în Sibiu, cât și cei externi precum și alți funcționari bisericesci în cazul, când vor fi exmiși în comisiune afară de comuna unde locuiesc. Prin aceasta punctul 3 din normativ consistoriului cade de sine.

Astfel punctul 4 din normativ

Se primesce ca punct 3. Relativ la punctul 5 deput. Partenie Cosma propune următoarele: Exmișilor consistoriali călătorind pe calea ferată, le compete cheltuieli de călătorie pe clasa II, ear' unde nu există cale ferată, li se computează cheltuieli de călătorie după kilometru.

Sinodul cu delăturarea propunerii deputatului Partenie Cosma

Primesce textul din normativul consistoriului punct 5.

Punctul 6

Se primesce la punct 5 în următoarea stilisare: „Sub alte titluri, ca cele indicate la punctele 3 și 4, nu se pot computa cheltuieli la exmisiuni consistoriale.”

La punct 7 deputatul Partenie Cosma face următoarea propunere:

Diurna asessorilor consistoriali este de 5 fl. la zi, ear' a funcționarilor dați de ajutor lungă comisarii de câte 3 fl. Cheltuielile de călătorie se computează cu 7 cr. pentru kilometru

Se primesce cu acel adaos, că dispozițiunile pentru comisarii consistoriali exmiși la alegerile deputaților sinodali și congresuali se rezervă unui normativ special.

Punctul 8 al normativului

Se primesce ca punct 7. Normativul astfel primit se aclude la protocol.

Deputatul Ioan de Preda referă în numele comisiunii organizatoare despre hârtia consistoriului arhiepiscopesc din 19 Aprilie v. a. c. Nr. 2139 cu privire la suplica sinodului protopresbiterial al tractului Reghinului pentru o subvențiune anuală de 200 fl. pentru dotarea protopresbiterului aceluia tract, și face în numele comisiunii următoarea propunere:

Sinodul învinițează părerea consistoriului arhiepiscopesc, că adevărat petiției tractului protopresbiterial al Reghinului pentru subvenționarea protopresbiterului cu un ajutor anual de 200 fl. nu i-se poate da de loc din cauză, că veniturile din fonduri nu pot suporta o astfel de povară extraordinară.

Deputatul Dr. Absolon Todea face următoarea contra-propunere: Considerând lipsa de a se strămuta locuința protopresbiterului în Reghin, considerând, cumcă de present acolo nu există nici biserică, nici porțiune canonică și nici alt venit preotesc, și în fine considerând, cumcă tractul nu poate se suplinească lipsele de mai sus prin sine însuși, sinodul decide, ca protopresbiterul strămutându-și locuința în Reghin, să se doteze din mijloacele arhiepiscopesci cu o subvențiune anuală de 200 fl. Totodată pentru aflarea mijlocului de subvenționare cererea se transpune comisiunii financiare.

Punându-se propunerile la vot

Se primesce propunerea comisiunii enunțându-se, că cererii din cestiune nu se poate satisface.

Ședința se ridică la oarele 12^{1/2} și ședința proximă se anunță pe mâine la 10 oare înainte de amiază, punându-se la ordinea zilei rapoartele comisiunilor.

Convențiunea comercială cu România.

Cercurile normative din statul vecin ne știu slăbiciunea noastră. Eată ce scrie „Telegraphul”:

Delegații austro-ungari au sosit în București și s'au pus în contact cu delegații români. Sântem prin urmare în plin curs de negocieri.

Încă nainte de Pasci am căutat să definim pozițiunea României în negocierile pentru încheierea unei nouă convențiuni comerciale și am detașat cele două puncte cardinale, după cari trebuie să ne conducem, sub pedeapsă de a lăsa neocrotite și pe viitor interesele noastre economice. Rămâne să vedem, care e pozițiunea celeilalte părți contractante, care e pozițiunea Austro-Ungariei.

Nu spunem nimic nou afirmând, că imperul austro-ungar e într-o situațiune cu adevărat grea. Între cele două jumătăți ale imperiului, între Austria și Ungaria, există un concordat economic, la a cărui realizare nu s'a putut ajunge de astădată decât cu prețul celor mai încordate silințe. Care e cauza că unitatea imperiului, pe terenul atât de important al vieții economice a fost în risc să se fărâme? Earăși nu spunem nimic nou afirmând, că organizarea economică a celor două jumătăți ale imperiului e de vină. Ungurii, cu toate silințele lor nu sânt până ați decât un popor agricol. Austriacii, din potrivă, sânt industriali, și agricultura pe care o fac nu acopere trebuințele consumațiunii lor interne. De aci, contradicțiune de interese; pe când Ungurii ar voi să închidă granița imperiului pentru toate produsele agricole, Austriacii — lucrul se înțelege lesne, căci e o cestiune de viață pentru dinșii — cantă să atragă cât mai multe cereale și vite pe piețele lor.

Și diversitatea de interese nu se oprește aci; dacă luăm în parte fiecare din cele două jumătăți ale imperiului, în fiecare din ele găsim alături tendințele cele mai contrare, cele mai dispărechiate.

În Austria, alături cu provincii, cari se pun exclusiv din punctul de vedere industrial, există alte provincii — cum e Galiția de pildă — cari nu se preocupă decât de interesele curate agricole. Putem vedea această contradicție de tendințe printr'un exemplu luminos. Pe timpul interdicțiunii, cu care se lovise exportul nostru de vite în statul vecin, Viena suferi amarnic de lipsa cărnii; prețurile acestui articol indispensabil alimentațiunii unui oraș mare și industrial ca Viena, atinseseră înălțimi ne mai pomenite. Consiliul comunal al capitalei austriace, camera de comerț, diarele — toată lumea se plângea de această împovăraătoare stare de lucruri și toți cereau ministerului austriac să deschidă frontaria pentru vite de proveniență română, singurul remediu posibil. În același timp însă, agricultorii și în special crescătorii de vite din Galiția făceau contra-manifestări: „producem destul, pentru-ca să hrănim toată Austria” diceau ei... Oamenii cuminți, dacă această varietate a speciei umane ar exista în Galiția, ar fi putut obiecta imediat, că afirmațiunea agricultorilor poloni e cel puțin un neadevăr patent, căci dacă ar fi fost în stare să hrănească toată Austria, Viena n'ar fi murit de pofta cărnii. — Am pute înmulți exemple după voie, am pute produce acte pozitive; ne mulțumim însă cu atât.

În Ungaria, aceeași diversitate de interese, pe care ne mărginim pentru moment numai să o semnalăm, căci importanța faptului în această parte a monarhiei e mult mai mare pentru noi și cere un studiu special. Reservându-ne să revenim deosebi asupra acestui punct, trecem mai departe în caracterizarea situațiunii statului vecin.

Compus, fie dincolo de Laita, fie dincoace, din o sumă de provincii cu diverse naționalități și cu o dezvoltare politică și economică tot atât de variată, diversitatea de tendințe ce prezintă statul austro-ungar e până la un punct firească, e ca să dicem așa un fapt istoric, ce pe nimeni nu poate și nu trebuie să surprindă.

Sântem dîlnie martorii unei vieți politice, în acest stat, care nu-și găsește asemănare în nici o parte a lumii; poate să fie altfel în viața economică? Când în același stat, oamenii publici n'au ajuns să facă deosebirea intereselor particulare de interesele generale; când fiecare naționalitate vrea să impună întregului mecanism al statului mișcarea ce-i convine și nu judecă, și nu hotărăște în cestiuni obștești decât din punctul său local de vedere; când într'un parlament nu există partide politice și cluburi naționale — mai poate fi mirare, că în materie economică sânt atâtea tendințe câte provincii cu deosebită dezvoltare economică sânt?

Și tocmai aci e partea slabă a statului austro-ungar.

Maghiarii și scrierile despre Ungaria.

De câte-ori e vorba despre o scriere mai obiectivă asupra popoarelor dela noi, totdeauna compatrioții nostri se supără și lucru obicinuit la ei, declară că e falsă scrierea. Astfel am avut ocaziune a comunica în traducere critica ce i-o face „Pester Lloyd”, scrierii unui Englez despre Ungaria și Transilvania. Revenind asupra felului unguresc de a aprea scrierile în general și ceea a lui Sir William Tucker, dl Gion scrie în „Românul”:

O rețetă privitoare la apreațarea apreațiilor maghiare asupra lucrărilor etnografice. Exemple: Bergner și William James Tucker. — Ambros Neményi și „Pester Lloyd” asupra acestei cărți. — D. Emile de Laveleye: „La Péninsule des Balkans” (vol. II). — „Românische Revue”: Cronicile și manuscrisele române. — Diferitele publicități de preste Milcov.

... Întocmai și fără nici un pic de deosebire, îmi permit a vă sfătui să credeți și domniile voastre, când e vorba să vă faceți o părere oarecare, bună sau rea, asupra unei lucrări de etnografie privitoare la Ungaria și la popoarele ei — lucrare, pe care n'ați citit-o și pe care nu o cunoașteți decât din darea de seamă, ce face asupra-i un diar din Pesta, din Cluj sau de aiurea.

Repet însă, căci nu vreau ca dișele mele, sau rețeta ce mi-au coroborat-o sute de exemple până acum să ease de minciună, — repet: metoda e suverană pentru lucrările, broșurile, volumele, unde autorul vorbește de mosaicul etnic al popoarelor de sub coroana Sfântului Stefan. Îatr' alte cestiuni, nu știu, căci cercetările noastre pentru adevăratele eficacități acestei rețete nu s'a întins decât asupra acestei boale e publicistilor maghiari.

În ea însă, rețeta e mai infalibilă decât infalibilitatea tuturor papilor prezenți și viitori.

Dacă recensorul maghiar va dice, că lucrarea cutărui călător mai mult sau mai puțin deștept, care a vizitat Ungaria, este alcătuită numai din *liebenswürdige Eseleien* (gingașe măgării), d-voastră nu veți opriți la gingășia ungurească a calificativelor, și credeți, că autorul lucrării, pe care recensorul maghiar o numește astfel, s'a silit cât 'i-a fost prin putință a pricepe ceea-ce a fost și ceea-ce sunt popoarele, cari trăiesc și cari — cele mai multe — pățimesc sub dreptul și pentru toți părintescul guvern al domnului Coloman Tisza dela Pesta. — Nu veți veți înșela.

Aceleași cuvinte, *liebenswürdige Eseleien* ale recensurului maghiar v'vor spune curat, lămurit și sigur, că autorul străin englez, francez, italian, german, sau fie de ori-ce neam luminat și drept cugetător, când a ajuns în Pesta cu intențiunea de a vizita interiorul Ungariei, nu s'a închinat mai întâiu și mai întâiu pe la diferiți Unguri-noi, adică Ovreei, „kultur-egyletsi“, apărătorii fanatici *per fas* și mai cu seamă *per nefas* ai maghiarismului desperat și ridicol în desfrăul lui; că înainte de a pleca spre Sud-Ost, nu a luat binecuvântările d-lui Ambros Neményi, sau mai bine curat (?) Abraham Neumann, din oficina lui „Pester Lloyd“; că s'a dus fără aceste binecuvântări și numai cu hotărârea de a pune pe hârtia ceea-ce va vedea petrecându-se în această țeară a poporului cavalier. — Nu veți veți înșela.

Dacă prelungea mai sus-citatele *liebenswürdige Eseleien* criticul maghiar mai adauge tot ca un fel de politicos calificativ pe *törichte Liebenswürdigkeiten* (prostesci gingășii), credeți cu putere și cu nestrămutată siguranță, că autorul lucrării astfel calificate a spus adevăruri, pe cari vecinii nostri nu țin de loc a fi cunoscute dincolo de Laita, și mai cu seamă prin acele țări în cari, printr'o îngâmfare și o modă ridicolă, decând cu Kossuth și eroicele lui sfertări, lumea mai jură încă pe cavalierismul, pe bravura, pe înalte și nobilele calități ale domnilor dela cărma statului maghiar. Credeți, că străinul a văcut cu ochii observatorului priceput credințele guvernărilor de preste munți în ceea-ce privește mult trimbițata cestiune a egalei îndreptăți a naționalităților; că a pătruns cu adevărat suferințele unora, silințele lor de a putea trăi, loviturile ținice, crunte și revoltătoare, pe cari le suferă din partea prea puternicilor și prea generoșilor Maghiari; că în fine, Angelo de Gubernatis nu le-a fost modelul de imitat în prezentarea și în studiul ce au făcut asupra Ungariei și Transilvaniei. — Nu veți veți înșela.

Dacă criticul maghiar, mai cu seamă de va fi de soial și prăsila lui Ambros Neményi (alias Abraham Neumann) va urma recenziunea sa și, cu aceeași politeță și cu aceeași măsură de corecțiune ovreo-maghiară, va insulta chiar persoana autorului dicând: „în certe momente „torul ne pare că aparține unei bune familii, „dar“ că cu timpul a alunecat în societăți rele „și s'a făcut și el un tânăr stricat;“ că „vorbesse la nimicuri și la prostii pe cari le debită cu deosebită aroganță,“ — credeți în cazul acesta că autorul e un lucrător conștient și just, că se silește a nu scăpa nimic din vedere, că notează pe teren cele ce i-se comunică de oameni neinteresati a buimăci adevărul, că ține foarte a proba veracitatea comunicațiilor ce i-se fac, că în fine din datele de el strinse apare, astfel cum este, starea actuală a popoarelor, cari au nenorocirea de a trăi sub dl Coloman Tisza și sub prietini și frații d-lui Ambros Neményi. — Nu veți veți înșela.

Dacă criticul maghiar citează cu sgârșenie din cartea autorului în cestiune vre-o câteva bune calități și aptitudini ale popoarelor nemaghiare, fiți siguri că în carte ele sunt mai mult numeroase și că, dacă recensorul din „Pester Lloyd“ sau din alt țiar a citat chiar și pe acele oare-câteva, e că nu putea face altminteri pentru a i-se oferi lui ocaziunea priincioasă de a insulta pe autor, lucrarea lui și pe popoarele maghiare, pe cari el, autorul, le laudă și le recunoaște asemenea calități și aptitudini. — Nu veți veți înșela.

Și în fine, dacă criticul maghiar se miră cum bunăoară pentru o țeară atât de mică cum e Transilvania se poate scrie o prostie atât de mare, (wie man über ein so kleines Land so grossen Unsinn schreiben kann), credeți cu tărie, că Europa cultă a început să nu mai primească drept cuvinte de evanghelie cele-ce îi spun la diferite epoche ale anului diferite deputațiuni de Unguri, cari, întocmai ca unele neamuri de Țigani primăvara pleacă în Europa cu cățel, cu purcel pentru a lumina pe învățați Franciei, Angliei sau Italiei asupra extraordinarelor calități ale poporului, care mai anii trecuți scriau din cabinetul lor despre cavalierism și mândrele însușiri ale magnatului ungur, s'au

convins că fusese trasi pe sfoară ungurească și că, de aci înainte dacă țin și vor ține să scrie lucruri adevărate asupra Ungariei și țărilor ce îi sunt alipite acesteia, va trebui să meargă singuri să vadă. — Nu veți veți înșela.

Și nu veți veți înșela în fine când, după-ce veți ceti următoarea afirmațiune a criticului maghiar „noua carte va înmulți cu o edițiune de frunte biblioteca absurdităților, cari s'au scris asupra Ungariei (das neue Buch wird nur die Bibliothek der Absurditäten, welche bereits über Ungarn geschrieben sind um eine Monumental-Ausgabe vermehren) — d-voastră veți dice: lucrarea autorului astfel criticat, adică insultat de recensorul maghiar, e merită a figura printre puținele opere de sciință adevărată și amănunțită, cari s'au publicat asupra Ungariei și țărilor „date în ea“. — Nu veți veți înșela!

Această regulă nu admite excepțiuni; e inexorabilă, e matematică, e cum voiți, dar excepțiuni nu admite. Veți cita o sută de exemple; toate vor confirma adevărul ei cu o unanimitate mai compactă și mai spontană, decât aceea a mamelucilor d-lui Tisza. Ar trebui pentru a o înfrânge și a o călca făcând recenziunea, să n'ai creierul cu circonvoluțiuni maghiare, sau de acestea să fie tot atât de stricate, de pervertite, ca acelea ale d-lui Mocșary, care a cutezat în cameră la Pesta și în scrieri de înaltă valoare a recunoaște, că s'a dus timpul, în care Europa credea pe Unguri drept cavalieri dreptului și apărătorii tuturor cauzelor sfinte.

Cetitorii acestor Curieri și-or fi aducând aminte despre cele-ce le spuneam, că au scris Ungurii asupra publicațiunii d-lui Bergner (*Siebenbürgen und seine Darstellung*). Cetiserăm dările de seamă făcute asupra-i de țiare germane din Ungaria; ne grăbisserăm cu deplină siguranță a crede contrariului celor ce ele ne afirmau; cetiserăm apoi cartea. Regula era pentru a nu știu câte oară adevărată. Noi, cu credință contrară celor spuse de recenziunile maghiare-evree și fără a fi cunoscut de mai înainte cartea, ghiciserăm adevărul.

De rindul acesta, acum a apărut la Londra, la librăria Sampson Low et comp. o carte de 432 de pagini intitulată *Life and Society in Eastern Europe*; autorul ei e un profesor englez, William James Tucker. Despre această lucrare a profesorului englez criticul maghiar dela „Pester Lloyd“, care subseamnă a. n. și care nu e altul decât stimabilul Ambros Neményi (alias Abraham Neumann), frate de „kultur-egyletsi“ cu stimabilul Hunfalvy Pál*) (alias Paul Hundsdörfer), face o dare de seamă în n-rul dela 6 Aprilie 1886 al tot atât de stimabilului seu țiar.

Nu cunoaștem încă opera profesorului englez. Totuși, fiindcă e o lucrare etnografică, privitoare la naționalitatea din Ungaria; fiind dat că ea scormonește cu condeiul unui om, pe care până și Ambrus Neményi îl recunoaște de cult („der Vervasser . . . in gewissen Augenblicken eine leichte Blutverwandtschaft verräth mit den Meistern englischen Stils . . .“) buba cea mai teribilă a Ungariei guvernamentale; fiind dat că destăinuirile ce face asupra stării actuale a vrășmiei dintre Maghiari și nemaghiari vor ajunge la cunoștința opiniei publice din Anglia și alte țeri; în fine, fiind dat că recenziunea e făcută de un Ungur de un renegat al lui Israel — noi credem, înainte de a ne fi procurat cartea și de a fi cetit-o, noi credem pe dos cele spuse de Ambros Neményi, și afirmăm cu neclintită siguranță, că lucrarea d-lui William J. Tucker e o lucrare care spune adevărul asupra Românilor din Transilvania, întocmai ca odinioară lucrarea d-lui Rudolph Bergner asupra aceleiași frumoase și neferice țeri.

Nu ne vom înșela.

De altminterile, cu greu se va găsi un călător, care cutreerând Ungaria și Transilvania și voină a spune adevărul, să facă pe gustul publicistilor ebreo-maghiari dela Budapesta.

Cronica.

Dineu la Curte. În legătură cu articolul din „Egyetértés“ ne ținem de datorință a comunica că la dineul de Curte dat la 3 l. c. n. în în castelul de Curte din Budapesta a luat parte și Excelența Sa bar. Schönfeld. După dineu Maiestatea Sa a ținut cercle. Maiestatea

*) Acesta, după-cum spune tot „Pester Lloyd“ în n-rul seu dela 8 curent, a publicat în fascicula de pe Aprilie în „Budapesti Szemle“ sub titlul de: „Die neuesten Werke Nicolaus Densasiens“ o recenziune, care nu ni-e accesibilă fiind scrisă în limba țelilor. . . maghiari. Spiritual lui Hunfalvy față cu lucrările cercetătorilor români e cunoscut cetitorilor acestor Curieri după critica făcută de dl Hunfalvy cărții d-lui A. D. Xenopol, critică despre care am vorbit aci. „Die neuesten Werke“ ale d-lui N. Densasiann, pe cari le semnală resumatul din „Pester Lloyd“ trebuie să fie „documentele Făgărașului“ și „Notițe Critice“ ultimele publicațiuni ale istoricului român, deoarece despre „Revoluțiunea lui Horia“ stimabilul Hunfalvy-Hundsdörfer s'a ocupat anul trecut, cu obicinuia-i conștiință în „Nemzet“ în „Ungarische Revue“ și într-o broșură separată, al căru titlu nu-l cunoaș.

Sa a vorbit mai amănunțit despre negocierile convenționale cu România, despre proiectul de tranșacție și despre proiectul de lege asupra gloatelor.

Reprezentatiunea teatrală ce avea să se de Vineri seara la „Împăratul Romanilor“, s'a amânât din cauza de morb a unuiu dintre diletanți. Probabil că nu se va putea da până la începutul săptămânei viitoare.

Cas de alienație. Profesorul dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov a fost atacat de conturbație mentală. Se scrie, că nenorocitul va fi adus la Sibiu în institutul alienaților.

Un defraudant „român“. Din Turda se comunică scirea despre o defraudare. Cassarul dela perceptoratul de dare din Turda Filipescu a defraudat 6000 fl. și s'a insinuat el însuși apoi la autoritatea competentă, cerând să fie pedepsit. Bucuria țiarelor unguresci e mare, că defraudantul e Român. Această bucurie e explicabilă, dacă luăm în considerare, că e unicul nume românesc, pe care îl pot înregistra în lunga listă a defraudărilor. Nu se pot stăpâni însă compatrioții nostri a nu accentua, că defraudantul e Român și încă „Daco-Român.“

Convenția comercială cu România. În ședința a doua dela 2 Maiu ținută în Bucuresci, delegații austro-ungari au prezentat proiectele de modificare în cestiunea convențiunii cu România. Negocierile au avut un caracter mai mult de sondare. Delegații României încă nu s'au pronunțat asupra proiectelor delegațiilor nostri. În ședința a treia dela 3 l. c. n. s'au cetit proiectele din amândouă părțile. Terminul, până la care se va putea hotărî dacă proiectele sunt acceptabile în principiu și dacă în urma acestora se va cere aprobarea unui *modus vivendi* din partea guvernelor respective, e 12 Maiu.

Aniversarea bisericii gr.-or. din Bucovina s'a săvârșit la 3 l. c. n. În catedrala gr.-or. din Cernăuți s'a ținut serviciu d'ceese, la care au luat parte toate natabilitățile de acolo. După serviciul d'ceese, Înalt Preasfinția Sa Metropolitul a mers în fruntea unei deputațiuni la președintele țării dând expresiune de devotament și fidelitate față cu Tronul. La două oare a fost la curtea metropolitană prânz mare. În curând va merge la Viena o deputațiune pentru a-i prezenta Maiestății Sale o adresă. Ministrul de culte a felicitat pe Metropolitul în numele guvernului din Viena.

Scolastic.

Raportul senatului scolar al arhidiecesei gr.-or. din Sibiu e următorul:

„Preacuvenerabil Sinod arhidieceșan!“

Consistorul arhidieceșan ca senat scolar are onoarea a da despre agendele sale în decursul anului 1885 următorul

Raport general.

Partea generală.

Activitatea consistorului arhidieceșan ca senat scolar în acest an mai nimerit s'ar putea caracteriza de o luptă a consistorului pentru existența scoalelor noastre confesionale din arhidieceșă. Pozițiunea aceasta dificilă a consistorului o a creat în timpul din urmă postulatul limbei maghiare ca studiu obligat în scoalele populare. Articolul de lege XVIII din anul 1879 pretinde dela învățătorii cunoscința limbei maghiare în măsură de a o putea preda în școală ca obiect de învățământ. Față de această lege consistorul nu a lipsit a face dispozițiunile de lipsă și a îndatora pe învățătorii a se califica în limba maghiară și a-i procura atestatele prescise de calificațiune. În executiva citatului articol de lege însă, care în sine este destul de îngreunător pentru învățământul nostru confesional, organele statului, nu numai că au desvoltat o rigoare mare, dară au dat acelei legi o interpretare și mai aspră.

Prin ordinațiunea ministerială din 28 Maiu 1885 nr. 20301, nu se cere numai a cunoaște învățătorii așezați în posturi dela anul 1872 încoace limba maghiară în măsură de a o putea preda în școală, dar se cere, ca însuși învățământul limbei maghiare să se facă în acea limbă; apoi citata ordinațiune mai îndatorează a se așeza învățătorii adjunți cunosători de limba maghiară lăngă învățătorii așezați înainte de a. 1872, dacă aceștia nu sunt în stare a providă învățământul limbei maghiare în școală.

Consistorul a decis a cere dela înaltul minister revocarea acestor dispozițiuni, cari îndată după exmiterea lor aplecându-se în unele comitate cu mare zel și grăbire, au produs în organele noastre bisericesci greutăți la susținerea scoalelor și în special în consistor îngrrijiri pentru viitorul scoalelor noastre confesionale, căci acele dispozițiuni restrângătoare sunt apte a face aproape imposibilă susținerea scoalelor noastre, dacă înaltul minister în interesul desvoltării învățământului în toate direcțiunile nu va ține cont de împingările tuturor locuitorilor țeri.

O altă ordinațiune ministerială (nr. 21120 din 18 Iulie 1884) atinge tare de aproape și deadreptul autonomia bisericii noastre, căci după aceea ordinațiune decisiunile consistorului privitoare la disciplina învățătorilor, întrucât privește amovarea acestora din oficiu au să fie așternute înaltului minister spre supraveziune, căci din contră învățătorii destituiți prin consistor vor fi susținuți în oficiu prin organele administrative ale statului. Obiectul acesta privind scoalele din întreaga metropolie și fiind cestiune

de apărarea autonomiei bisericesci s'a transpus consistorului metropolitan pentru a face pașii de lipsă.

Aceste momente am aflat de bine a le atinge pa scurt în partea generală a raportului nostru, pentru-că ele sunt apte a caracteriza mai bine situațiunea nefavorabilă, în care au ajuns scoalele noastre confesionale și pentru-ca și preacuveneratul Sinod arhidieceșan s'a aibă ocaziune a se enuncia asupra pașilor de făcut pentru delaturarea acestei stări nefavorabile.

În celelalte însănmăm, că senatul scolar a ținut în anul 1885 39 ședințe, între cari 36 ordinare și 3 extraordinare.

Dela 1 Iulie 1885 concediat fiind asesorul referinte în acest senat Anania Trombițaș din cauza de morb, referata s'a încredut pe cale prezidială asesorului onorar Mateiu Voilean, care și după moartea numitului asesor ordinar urmată la 10 Martie a. c. a purtat acea referată până astăzi.

Numărul pieselor date în resortul senatului scolar în anul 1885 au fost 2052, dintre cari 2034 sunt rezolvite, ear' 18 nerezolvite.

(Va urma.)

Varietați.

(Nu mai sunt orbi.) Foile franceze spun, că Academia de medicină din Paris se ocupă acum cu examinarea unei descoperiri prea importantă a doctorului Emil Martin, membru al facultății de medicină din Marsilia. Este vorba de a face pe orbi, în mod artificial, să vadă, și anume prin mijlocul unui aparat de platină, menit să înlocuiască efectele, pe care le produce lumina asupra camerei obscure a ochilor. Fiindcă punerea aproape fără durere a aparatului se face pe cale curat chirurgicală, se speră, că încercările vor duce la un rezultat favorabil. — Lucru greu de crezut.

(O dramă din amor.) Un tânăr, ca de 22 ani, îmbrăcat bine, însoțit de o femeie foarte frumoasă, ca de 20 ani, se duse în ziua de 25 Aprilie pe podul artelor din Paris. Acesti tineri veniseră, acolo cu intențiunea de a muri împreună, asvărindu-se în Sena; dar în ultimele momente tinera femeie, cuprinsă de instinctul de conservatiune, nu mai voi să se înnece. Tinerul atunci scoase un revolver din buzunar și-i trase o lovitură înspre inimă, însă tremurându-i mâna, glonțul alunecă pe alături. După aceasta se asvărli în Sena, strigând femeii ce-l înșoția: „Vino, te aștept!“ Din fericire, sgomotul detunării atrase atențiunea marinărilor, cari alergară pentru a opri pe femeie de a se arunca, căci dinsa era decisă de astădată; în același timp pilotul Tabre și dl Vernet, cassar al unui vapor, alergară în ajutorul aceluia ce se asvărli în apă, și reușiră să-l scoată. I-se deteră toate îngrjirile necesare și astfel fu reintors la viață, dar cum avea aparența suferindă, întrebându-l cu insistență, el mărturisă, că mai înainte de a se arunca în apă, beuse conținutul unei sticle plină cu acid fenic. Atunci îl transportară la spital. În ceea-ce privește pe tinera femeie, ea fu condusă la comisariat, unde a refusat de a spune cauza, care îi decisese să se sinucidă. Tot ce s'a putut afla este, că dinsa devenind amanta tinerului om, la părinții căruia era fată în casă, au decis amândoi, ca să se sinucidă, ne mai având mijloace cu ce să trăiască, căci părinții lui nu-i mai dedeau nimic aflând despre amorul lor.

Serviciul telegrafic

al
„TRIBUNEI“.

(De ieri.)

Budapesta, 5 Maiu n. Casa deputaților. Ministrul de finanțe prezentează proiectul de lege privitor la prelungirea dării pe zăchar, proiectul de lege privitor la prolongațiunea privilegiului de bancă și cea privitor la dispozițiile datoriei de stat de optzeci milioane. Ministrul de comerț prezentează proiectul de lege privitor la reînnoirea convențiunii vamale și comerciale cu Austria. Proiectele se transmit comisiei financiare.

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru gloate: Thaly (din stânga extremă) respinge proiectul din motiv de drept de stat și prezentează o rezoluțiune recercând guvernul, ca să prezenteze parlamentului un nou proiect de lege corespunzător independenței de stat ungar.

Atena, 5 Maiu n. Reprezentanții puterilor n'au luat în adunarea de ieri nici un conclud, fiind invitați a asista la *Te deum*-ul ce se va ține astăzi din incidentul onomasticeei regelui. Faima, că ambasadorii vor părăsi Atena, se pare că e nefundată, deoarece-ce respectivele guverne vor negocia direct în scopul unui arangament binevoitor.

Chicago, 5 Maiu n. Grevistii au atacat cu pușcături poliția, au omorât un funcționar polițienesc, ear' pe altul l-au rănit greu. Mai mulți revoltanți au fost omorâți, ear' alții mulți au fost arestați. Arsenalul e pazit de miliție.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile:
— la rămasul după Ioan Haas (din Sămlac), la trib. reg. din Arad;
— la rămasul după Gottlieb Bömches, la trib. reg. din Braşov.

S'au pus sub curatelă:

— Maria Turóczi (din Buzás-Besenyő), decătră trib. reg. din Elisabetopol;
— Stefan Balogh (din Senteş), decătră trib. reg. din Seghedin.

Concursuri:

— Un post de servitor de scoală al doilea la gimnaziul reg. din Arad. Concursurile se se trimiţă până în 30 Maiu la direcţiunea gimnaziului de acolo.

— Un post de jude reg. la trib. din Murş-Oşorheiu. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la sediul trib. reg. de acolo.

Economic.

Starea séménăturilor şi economică în România. Din „Gazeta Săteanului”, ce apare în Rîmniciul-Sărat, extragem următoarele: Starea séménăturilor în judeţul Rîmniciului-Sărat nu e preste tot locul aşa de bună; sînt multe holde părtălite şi rărite de insectele ce s'au produs astă-toamnă. E mare necesitate de ploaie şi se constată, că unele grâne puse cu sapa, în porumburi, încep a îngălbeni. Probabil din pricina, că rădăcinile lor n'au putut pătrunde aşa adînc în un pămînt mai tare ca acela, ce ar fi fost arat decurînd.

„Următoarele sînt o dovadă, că insectele ce au bătut astă-toamnă unele localităţi din judeţ au fost acelea ce le-am descris noi — dice „Gazeta Săteanului”, — lucru ce dealtmîntrelea a fost confirmat şi de unii oameni speciali din străinătate, cărora le-am făcut parte de descrierile noastre trimiţîndu-le şi probe de asemenea larve, şi care lucrare poate fi verificată de ori-cine.

„Se pot observa acum sburînd pe deasupra holdelor unde semnalaserăm viermii albi, larvele cărbuşului (Melolontha), o mulţime de cărbuşii. Ear' dacă se va observa bine pe unde semnalaserăm Cecydomia, se vor vedea milioane de mici musculiţe, séménînd puţin cu ţînţarii. Aceste musculiţe nu sînt altceva, decît insectele

perfecte ale Cecydomiei, pe care le-am observat astă-toamnă în stare de larvă şi apoi de nimfă. Dacă va ploua acum când Cecydomiile încep a oua, multe vor peri, precum vor peri şi din alte cauze precum dacă holdele noastre vor cuprinde alte insecte trebuincioase agriculturii, precum ceraphron şi psylla Boscii, care sînt inimele cele mai mari ale Cecydomiei. În un cas nenorocit vom avea o nouă generaţie de Cecydomie, care va roade din nou grînele.

„Porumbul portocaliu, despre care am vorbit — dice foaia amintită — că se aştepta de unii cultivatori ce îl comandaseră dela ministerul (de agricultură al României), de abia în sêrbători a sosit în gara R-Sărat.

„E însă degenerat şi mai prost ca unele porumburi ce se găsesc în judeţ. Căntăresce 62 1/2 libre.

„Se mai aşteaptă de prefectură şi puţin porumb pignolet, pe care, de sigur, unii din cultivatori îl vor refusa, fiind timpul prea înaintat şi cererile făcute pentru Februarie—Martie, ear' nu pentru Maiu sau finea lui Aprilie.”

Tot această foaie spune, că înaintea Pascăilor în mai multe judeţe din România a nins şi a fost destul de frig. Chiar în judeţul R-Sărat câmpiile erau acoperite cu un strat subţire de zăpadă. Se crede însă că séménăturile n'au putut suferi deloc din această pricină.

Relativ la aceasta i-se scrie acestei foi următoarele din Rîmniciul-Velcei:

„În zilele de 8 şi 9 Aprilie a cădut zăpadă preste tot judeţul. Era o panică printre proprietarii vielor din Drăgăşani, ca mugurii vielor, ce deduseră, se nu se fi resimţit. Săntem încredinţaţi, că viile n'au suferit nimic.”

Têrgul de rimători în Steinbruch. În 3 Maiu n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 42.— cr. până 42 1/2 cr. unguresci grei, tineri 44 1/2 cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., uşori — cr. până 45.— cr., marfă țerănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., uşoară 44.— cr. până 45.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito uşori — cr. până — cr., transito sêrbesci grei 42 1/2 cr. până 43.— cr., transito de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., transito uşori 42.— cr. până 43.— cr., îngrăşaţi cu ghindă — cr. până — cr. per 4% umpeniţi la gară.

Bursa de Budapesta

din 5 Maiu st. n. 1886

Renta de aur ung. 6%	103.75
„ „ hârtie 4%	95.10
„ „ hârtie 5%	152.50
Împrumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	100.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.—
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	105.—
„ „ bânăţene-timişene cu cl. de sortare	105.—
„ „ transilvane	105.—
„ „ croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	118.25
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.25
Renta de hârtie austriacă	85.40
„ „ aur austriacă	114.25
Losurile austr. din 1860	138.50
Acţiunile băncii austro-ungare	877.—
„ „ de credit ung.	292.75
„ „ „ austr.	287.90
Argintul	—
Scrişuri fonciare ale institut. de cred. şi ec. „Albina”	101.—
Galbeni împărăteşti	5.91
Napoleon-d'ori	10.02
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlingi	126.20

Bursa de Viena

din 5 Maiu st. n. 1886

Rentă de aur ung. 6%	103.90
„ „ hârtie 4%	95.10
„ „ hârtie 5%	151.75
Împrumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.25
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	105.25
„ „ bânăţene-timişene cu cl. de sortare	105.20
„ „ transilvane	105.25
„ „ croato-slavone	105.20
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Împrumut cu premiu ung.	118.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.40
Rentă de hârtie austriacă	85.40
„ „ aur austriacă	85.45
Rentă de aur austriacă	114.40
Losuri austr. din 1860	139.—
Acţiunile băncii austro-ungare	878.—
„ „ de credit ung.	293.—
„ „ „ austr.	288.—
Argintul	—
Galbeni împărăteşti	5.94
Napoleon-d'ori	10.03
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlingi	126.40

Bursa de Bucureşti.

Cota oficială dela 3 Maiu st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.3/4	vînd.	94.1/4
Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86.1/2
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	266.—	„	267.1/2
Banca naţională a României	„	1085.—	„	1183.—
Împr. oraş. Bucureşti	„	31.—	„	33.—
Act. de asig. Naţionala	„	—	„	—
Credit mob. rom.	„	—	„	—
Scrişuri fonciare urbane (5%)	„	82.1/2	„	83.1/2
Schimb 4 luni	„	—	„	34.—
Societ. const.	„	187.1/2	„	230.1/2
Aur	„	14.—	„	14.1/2

Cursul pieţei din Sibiu.

din 6 Maiu st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8,60	vînd.	8,70
Lire turcesci	„	11.20	„	11.30
Imperiali	„	10.20	„	10.30
Ruble ruseci	„	1.22	„	1.23

LOTERIE.

Tragerea din 5 Maiu st. n.

Brünn: 52 31 1 25 40.

Construcţiuni electro-technice

precum: [281] 2—3

Telegrafuri de odaie

Telegrafuri de casă

Telegrafuri de otel

Telefoane

Parafulgere ş. a.

efectuează

ieftin şi solid

aplicând cele mai nouă perfecţionări

Carol Better,

lăcătar de construcţii

Uliţa Faurului Nr. 7.

Cancelaria Negruţiu

în Gherla — Szamosujvár

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amiculu Familiei”. Revistă beletristică şi enciclopedică-literară — cu ilustraţiuni. Va eşi în 1-a şi 16-a di a lunii în numeri câte de 2—3 coale, şi va publica poesii, romanuri, romane, schiţe, piese teatrale, studii sociale, articoli ştiinţifici, amănunte de instrucţiune şi distracţiune ş. a. Preţul de abonament pre anul întreg 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postale.

„Preotulu Romanu”. Revistă bisericească, scolastică şi literară. Va eşi în broşuri lunare câte de 2 3/4—3 1/4 coale; şi va publica articoli din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între acestea mulţime de predice pre Domineci, sêrbători şi diverse ocaşiuni — mai departe studii pedagogice, didactice şi ştiinţifice-literare. — Preţul de abonament pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili şi în bilete de bancă şi în timbre postale.

Abonaţii vor primi unele premii de valoare şi-şi vor pute procura cu preţuri foarte reduse toate opurile din ediţiunea noastră.

Collectanţii primesc gratis tot al patruea exemplar.

Tot acolo au apărut şi se află de vîndare:

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante şi amuzante. Preţul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprind materii foarte interesante şi amuzante. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnaziului din Fiume în 8/XII. 1884. în limba maghiară şi în 25/II. 1885 în l. italiană prin Vincenţiu Nicoră prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Preţul 15 cr.

Collectă de Recepte din economie, industrie, comerţ şi chemie, pentru economi, industriaşi şi comercianţi. Preţul 50 cr.

Apologie. Discuţiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la Români, înveritate şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire şi scriere, înveritate şi apretiată de Gregoriu Silaşi. — Broşura I. II. III. Preţul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schiţe din emigrarea lui Dragoşiu. Novela istorică naţională. Preţul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţiu. Preţul 25 cr.

Herman şi Dorotea, după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantin Morar. Preţul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Şiuluţiu. Preţul 30 cr.

Nu mē uita. Colecţiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ş. a. Preţul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloşca cu puii ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Îndreptar teoretic şi practic pentru învăţămîntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învăţătorilor şi al altor bărbai de scoală, de V. Gr. Borgovan, prof. preparandial. Preţul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu aprobarea Iurisdicţiunii sup. bisericesci. Preţul unui exemplar broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pînză 26 cr. — 50 de exemplare broşurate costă 6 fl., — legate 9 fl., legate în pînză 12 fl. — 100 exemplare broşurate 10 fl., — legate 17 fl., legate în pînză 22 fl.

Cărtică de rugăciuni şi cântări pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exempl. costă 3 fl. 100 exempl. 5 fl. v. a.

Visul prea santei vergure Maria a Născătoarei de Dumnezeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele poporale în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnaziul din Năşed. Preţul 30 cr.